

פרשת בלק

וְלֹא יִסָּאב לַיהוָה. לכן אני אלך בעצמי ויאיים עליו בגוזמא כדי שירחיק דרכיו ממקום שהבן שלי יושב ולא יטמא אותו **אֶקְדִּים מִלֶּפָא, וְאַתָּא לְגַבִּיהָ, וְאַנְזִים** הקדים המלך ובא הוא בעצמו אליו והגזים באיומים שיזהר מלהתקרב לבנו. **וְאָמַר לַיהוָה, סָגִיר סָגִיר, מִנֵּע רַגְלָךְ מֵאַרְחָא דְבְרִי שְׁאֲרִי תַּמָּן, וְאִי לֹאוּ, אוֹמִינָא, דְּחִתִּיכִין יַעֲבֹדוּן גּוֹפֶךְ בְּנִי שְׂפָחוֹתִי** ואמר לו המלך מצורע מצורע, תמנע רגלך מהדרך שבני נמצא שם ואם לא אני נשבע לך שבני השפחות שלי יחתכו את גופך לחתיכות.

אהובו של המלך הקב"ה קורא לו להכנס לארמון

רְחִימָא דְּמִלְפָא קָרִי לְדָשָׁא אבל כאשר אהובו של המלך קורא לו בפתח. **אָמַר מִלְפָא, מֵאֵן הוּא** שואל המלך מי הוא. **אָמְרוּ, רְחִימָךְ פִּלְנִיָא** אמרו לו זה אהובך פלוני. **אָמַר, רְחִימָא חֲבִיבָא דְּנַפְשָׁאִי, לָא יִקְרִי לַיהוָה קָלָא אַחֲרָא, אֵלָא אֲנָא** אמר אהובי חביב נפשי, לא יקרא לו קול אחר אלא אני בעצמי אקרא לו שיכנס. **צִוּוּחַ מִלְפָא וְאָמַר, פִּלְנִיָא פִּלְנִיָא עוֹל, חֲבִיבָא דְּנַפְשָׁאִי, רְחִימָא דִּילִי, אַתְּקִינוּ הֵיכָלִין לְמַלְלָא עֲמִיהָ** צווה המלך ואמר פלוני פלוני הכנס, חבבי נפשי אהובי התקינו והכינו מקום בהיכל שאוכל לישב ולדבר עימו.

בלעם משל למצורע שהמלך מרחיקו מבנו ומהיכלו ומשה רבנו משל לאהובו של המלך שהמלך מזמינו להיכלו

כֹּךְ בִּלְעָם אִיהוּ סָגִיר, רְחִיקָא מִבְּנֵי נָשָׂא כך הנמשל בלעם הוא מצורע רחוק מבני אדם קרא בשער המלך, **קָרָא לְתַרְעָא דְּמִלְכָּא, שְׁמַע מִלְכָּא, אָמַר סָגִיר מְסֻאָבָא לָא יִיעוּל, וְלָא יִטְנֶף הֵיכְלָא דִּילִי** שמע המלך מלכו של עולם הקב"ה ואמר מצורע וטמא לא יכנס ולא יטנף את ההיכל שלי. **אָנָּא אַצְטְרִידָּ לְמִיּוּל לְאַנְזֻמָּא לִיהּ, דְּלָא יִקְרַב לְגַבִּי תַרְעָא דְּבָרִי, וְלָא יִסְאֵב לִיהּ** אני צריך ללכת לאיים עליו שלא יקרב לשער הבן שלי ולא יטמא אותו, **וְעַל דָּא** ועל כן אמר **וַיִּבֹּא אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם וְגו'.** אָמַר לִיהּ, סָגִיר סָגִיר אמר לו הקב"ה, מצורע מצורע **לָא תִלְדָּ עִמָּהֶם, לָא תִאֹר אֶת הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא.** לָא תִקְרַב לְגַבִּי דְּבָרִי, הֵן לְטַב הֵן לְבִישׁ, מְסֻאָב אַנְתָּ בְּכֻלָּא אל תקרב אל הבן שלי לטוב ולברכה, לרע ולקללה כי אתה טמא בהכל. **אַבְל בְּמֹשֶׁה כְּתִיב,** אַבְל בְּמֹשֶׁה רַבְּנוּ כְּתוּב **וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, קָלָא דְּמִלְכָּא, וְלָא עַל יְדֵי שְׁלִיחָא אַחֲרָא** הקול של הקב"ה בעצמו הקורא לו ולא על ידי שליח אחר. **מֵאַחֲל מוֹעֵד** וקרא לו מאוהל מועד שהיא השכינה הקדושה המקושטת בכל אורות העליונים והיא בית מועד לכל הספירות **מֵהֵיכְלָא קַדִּישָׁא, מֵהֵיכְלָא מְתַקְנָא** מהיכל קדוש מהיכל מתוקן דהיינו מקום מיועד ומתוקן לדבר עימו, **מֵהֵיכְלָא יִקְרָא דְּעֻלָּאִין**

וַתִּתְּאִין תְּאִיבִין לְגִבְיָהּ, וְלֹא יִכְלִין לְמִקְרָב לְגִבְיָהּ מִהִכֵּל
הִיקָר שְׁעִלְיוֹנִים וַתַּחְתּוֹנִים כּוֹלֵם תֹּאבִים וְחוֹשְׁקִים לִיכַנֵּס בּוֹ וְאִינֵם יִכּוֹלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו.

בלעם התכוון להתגאות בליבו ולומר שגדול המלכים שלח אליו וצריך אותו
וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל הָאֱלֹהִים בָּלֶק בֶּן צִפּוֹר ה' אמר לו בלק בן
ציפור ולא ייחס חשיבות כלל לבלק. וְהוּא אָמַר מֶלֶךְ מוֹאָב,
מֶלֶכָּא חֲשִׁיבָא שְׁלַח אֵלָי. מֶלֶךְ מוֹאָב ובלעם אמר מלך מואב שלח
אלי להראות שמלך חשוב מלך מואב שלח אליו וצריך אותו. חֲמוֹ גִּזְאוּתָא
דְּהִהוּא רִשְׁעֵי ראו גאוותו של אותו הרשע בלעם, (דְּאִפִּילוּ לִיה לְבָלֶק לֹא חֲשִׁיב
בָּלוֹם) דְּכִתִּיב מֶלֶךְ מוֹאָב ומשמע שהוא מלך מגזע המלוכה, וְלֹא אָמַר
לְמוֹאָב, מִכָּלֵל גִּבְרָא דְלֹא אֶתְחַזִּי לְמֶלֶכָּא, וְהָא
אֶתְעֵבִיד מֶלֶכָּא לְמוֹאָב ולא אמר שהוא מלך 'למואב' שמלשון זה היה
משמע שאינו ראוי להיות מלך אלא נעשה עכשיו מלך למואב. קִדְמָאָה מַה
כְּתִיב בִּיה מלך מואב הראשון שהיה מגזע המלוכה והיה ראוי להיות מלך מה כתוב
בו (במדבר כא) וְהוּא נִלְחָם בַּמֶּלֶךְ מוֹאָב הָרִאשׁוֹן, מֶלֶכָּא בַר
מֶלֶכָּא. חֲשִׁיבָא בַר חֲשִׁיבָא מלך מואב שמשמעו מלך בן מלך חשוב בן
חשוב. אֲבָל דָּא מֶלֶךְ לְמוֹאָב כְּתִיב. קָרָא אִסְהִיד מֶלֶךְ
לְמוֹאָב אבל זה אינו מלך בן מלך אלא מלך למואב והפסוק מעיד עליו שעבשיו רק
הוא נעשה מלך. וְהָא אֶתְעֵרְנָא, דְּאֶתְכַּוֵּן הוּא לְגִזְאוּתָא לְבָא
וכבר הערנו את זה שבלעם התכוון להתגאות בליבו ולומר רַב כָּל מַלְכִּין

דַּעֲלָמָא, שְׁלַחִין לְגַבְאֵי שְׁלוּחֵיהוֹן גדול כל המלכים של העולם שולח אלי את שלוחיו והוא צריך לי. (ס"א ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי. חמו גאנותא דההוא רשע, דאמר מלך מואב, ולא אמר מלך למואב, במלכא דמואב קדמא מה כתיב ביה. (במדבר כא) והוא נלחם במלך מואב הראשון, מלכא בר מלכא. חשיבא בר חשיבא. אבל דא מלך למואב כתיב. וקרא אסחיד עליה מלך למואב בעת ההיא גברא דלא אתחזי למלכא והא אתעביד מלכא. והא אתערנא, דמתכוון לגאותא דלכא רב. דכל מלכין דעלמא, שלח לגבאי שלוחיה). (וחשיבנא לגבי).

קול החמור הציל את היהודים מהליסטים

רַבִּי פִּנְחָס הָוָה אָזִיל לְמַחְמֵי בְּרַתְיָה אֲנָתוֹ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דִּהּוֹת בְּמִרְעָא רבי פנחס בן יאיר הלך לראות את ביתו אשתו של רבי שמעון שהיתה חולה. **וְהוּוּ אָזִילי עֲמִיָּה חֲבֵרִיָּא, וְהוּא הָוָה רָכִיב בְּחִמְרִיהּ** והיו הולכים איתו חברים והוא היה רוכב על חמורו. **עַד דִּהּוּוּ אָזִיל בְּאַרְחָא, פָּגַע בְּתִרִין עֲרַבָּאִי** בעוד שהיה הולך בדרך פגש איזה שני ערבים, **אָמַר לוֹן, בְּחַקֵּל דָּא אַתְּעַר קָלָא מְיוֹמִין דַּעֲלָמָא** שאל אותם האם בשדה זו נתעורר ונשמע איזה קול מימי עולם. **אָמְרוּ לִיהּ, מְיוֹמִין דַּעֲלָמָא לִית אֲנֵן יְדַעִין. מְיוֹמִין דִּילָן, אֲנֵן יְדַעִין** השיבו לו מימי עולם אין אנו יודעים אבל מימינו אנו יודעים. **דִּהּוּא יוֹמָא חַד, הוּוּ אֵינּוֹן לְסִטִּין מְקַפְּחֵי אֲרַחִין דְּגוּבְרִין בְּהַהוּא חַקֵּלָא, וּפָגַעוּ בְּאֵינּוֹן יוֹדָאִי, וְאַתּוּ לְקַפְּחָא לוֹן** כי יום אחד